

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 15 września 2025 r.

Poz. 3705

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 15 września 2025 r.

w sprawie rezerwatu przyrody „Stara Dębina”

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rezerwat przyrody pod nazwą „Stara Dębina”, zwany dalej „rezerwatem”, obejmuje obszar o powierzchni 271,98 ha, położony w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, w gminie Szudziałowo.

2. Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznacza się otulinę o powierzchni 257,96 ha położoną w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, w gminie Szudziałowo.

3. Położenie i przebieg granicy rezerwatu oraz granicy otuliny w postaci mapy są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia.

4. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.

5. Położenie i przebieg granicy otuliny rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania są określone w załączniku nr 3 do zarządzenia.

§ 2. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* na północnej granicy zasięgu jego występowania.

§ 3. Dla rezerwatu określa się:

1) rodzaj – Florystyczny (Fl);

2) typ i podtyp:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ – Florystyczny (PFl),

- podtyp – roślin na granicy zasięgu (gz),

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ – Leśny i borowy (EL),

- podtyp – lasów nizinnych (lni).

§ 4. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

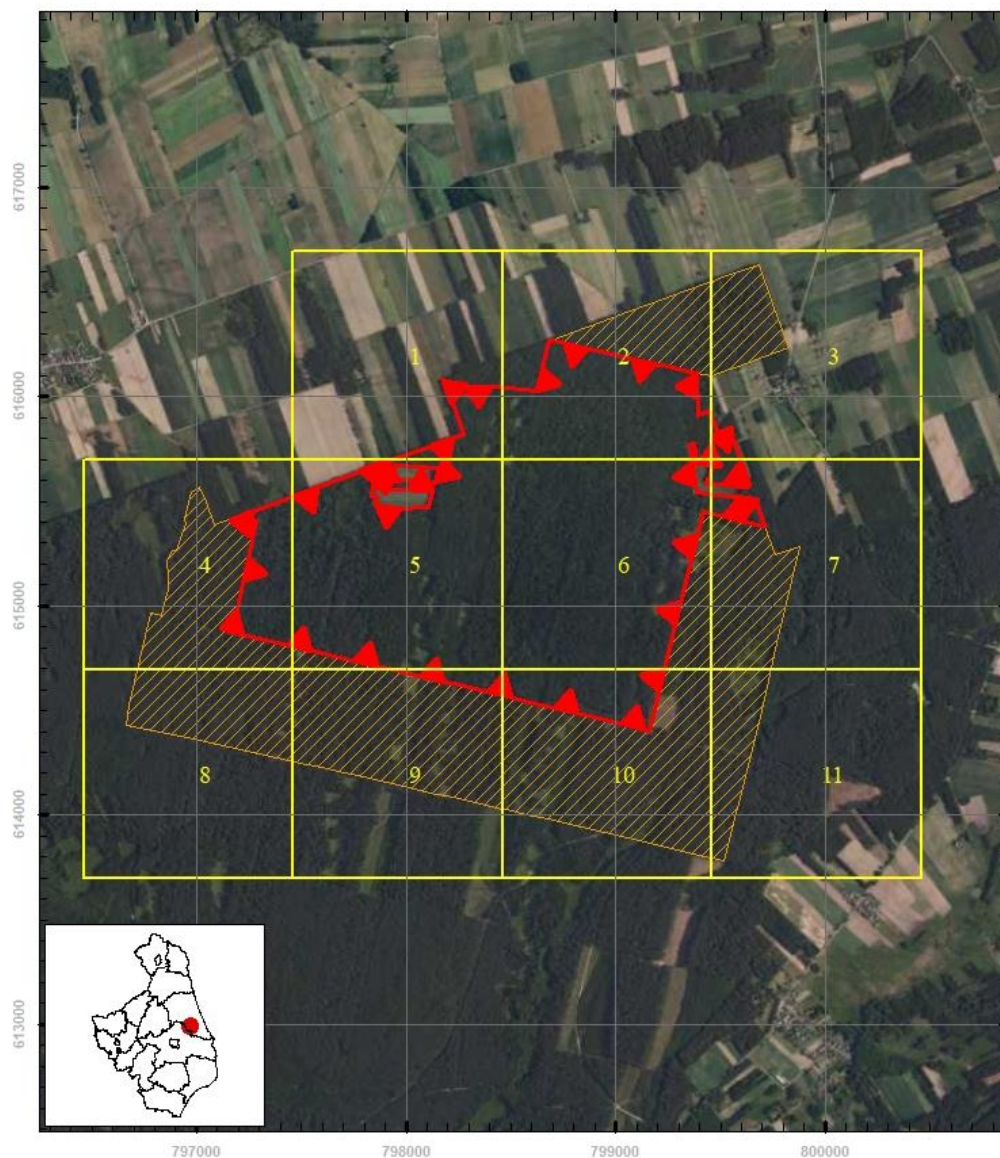
§ 5. Traci moc zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 marca 2015 r. r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stara Dębina” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2015 r. poz. 995).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik

**Załącznik Nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 15 września 2025 r.**

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „STARA DĘBINA” oraz jego otuliny
w postaci mapy**

Objaśnienia

rezerwat przyrody

otulina rezerwatu przyrody

Skala

0 100 200 Km

Układ współrzędnych PL - 1992

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

Ortofotomapa:

Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.

Granice powiatów:

Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Państwowy Rejestr Granic - Jednostki Terytorialne

- usługa WFS, dostęp: 16 IX 2024 r.

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 1/11)**

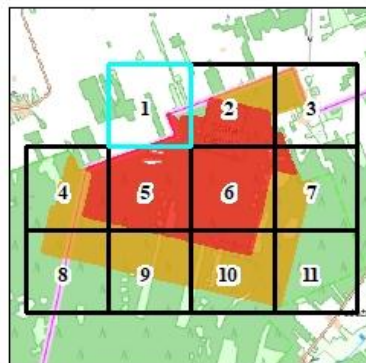

Objaśnienia

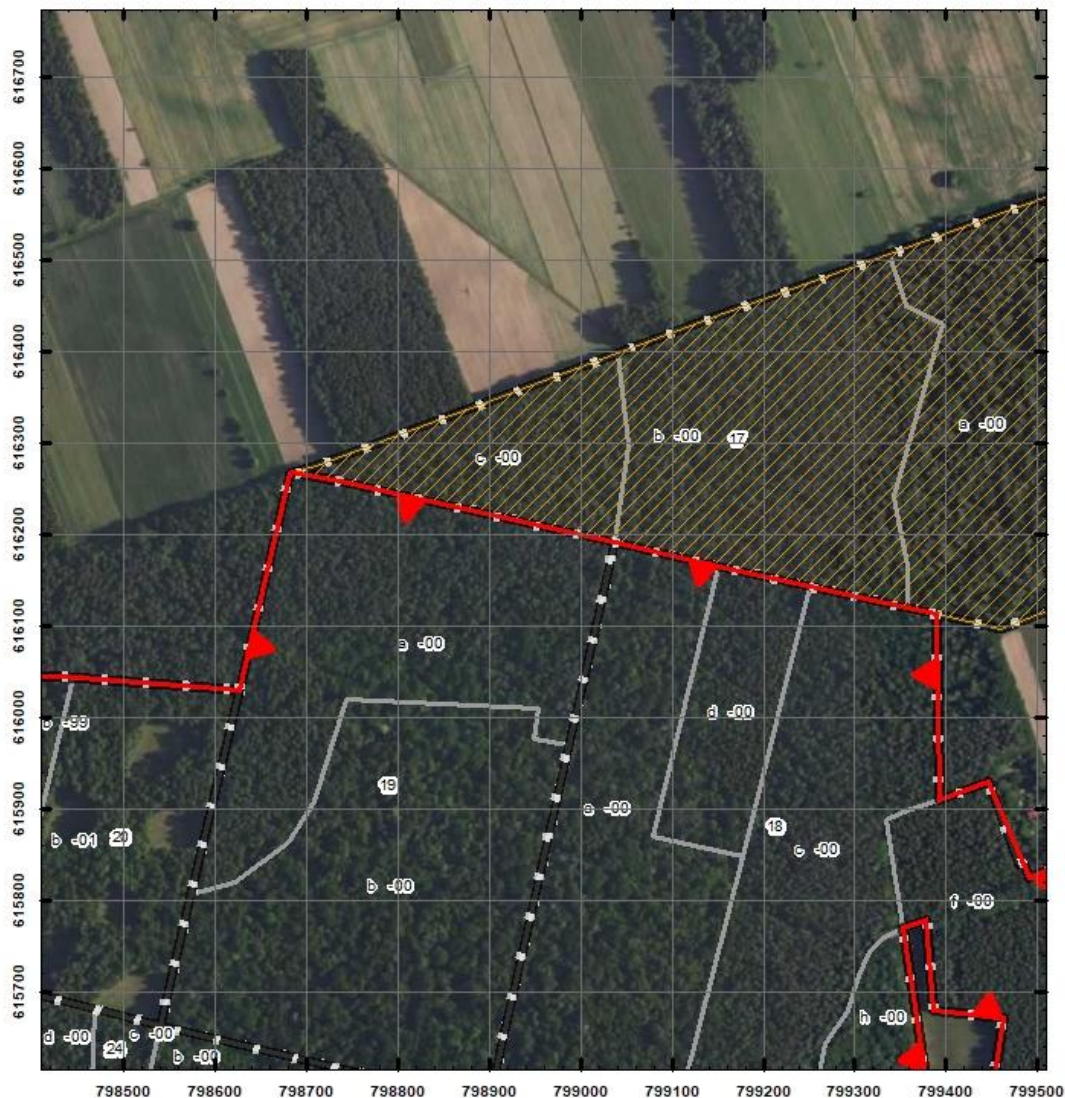
- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

Skala
0 50 100 m
Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielanie leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 2/11)**

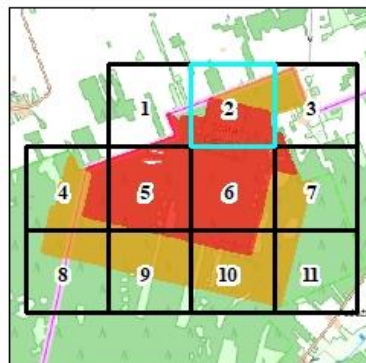

Objaśnienia

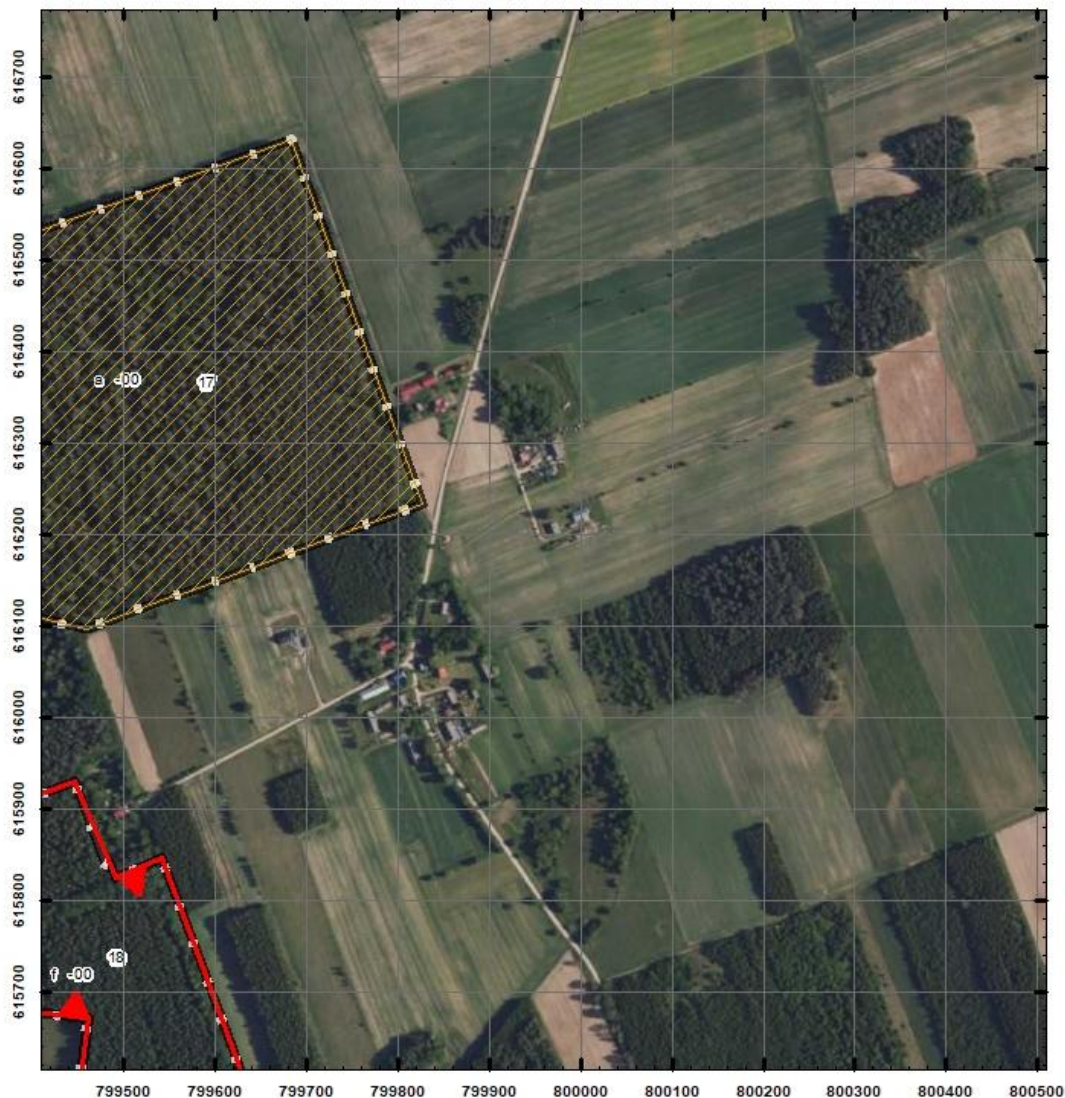
- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

Skala
0 50 100 m
Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielanie leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 3/11)**

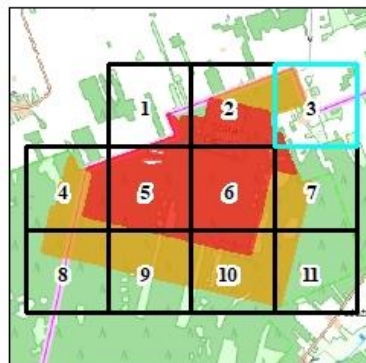
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

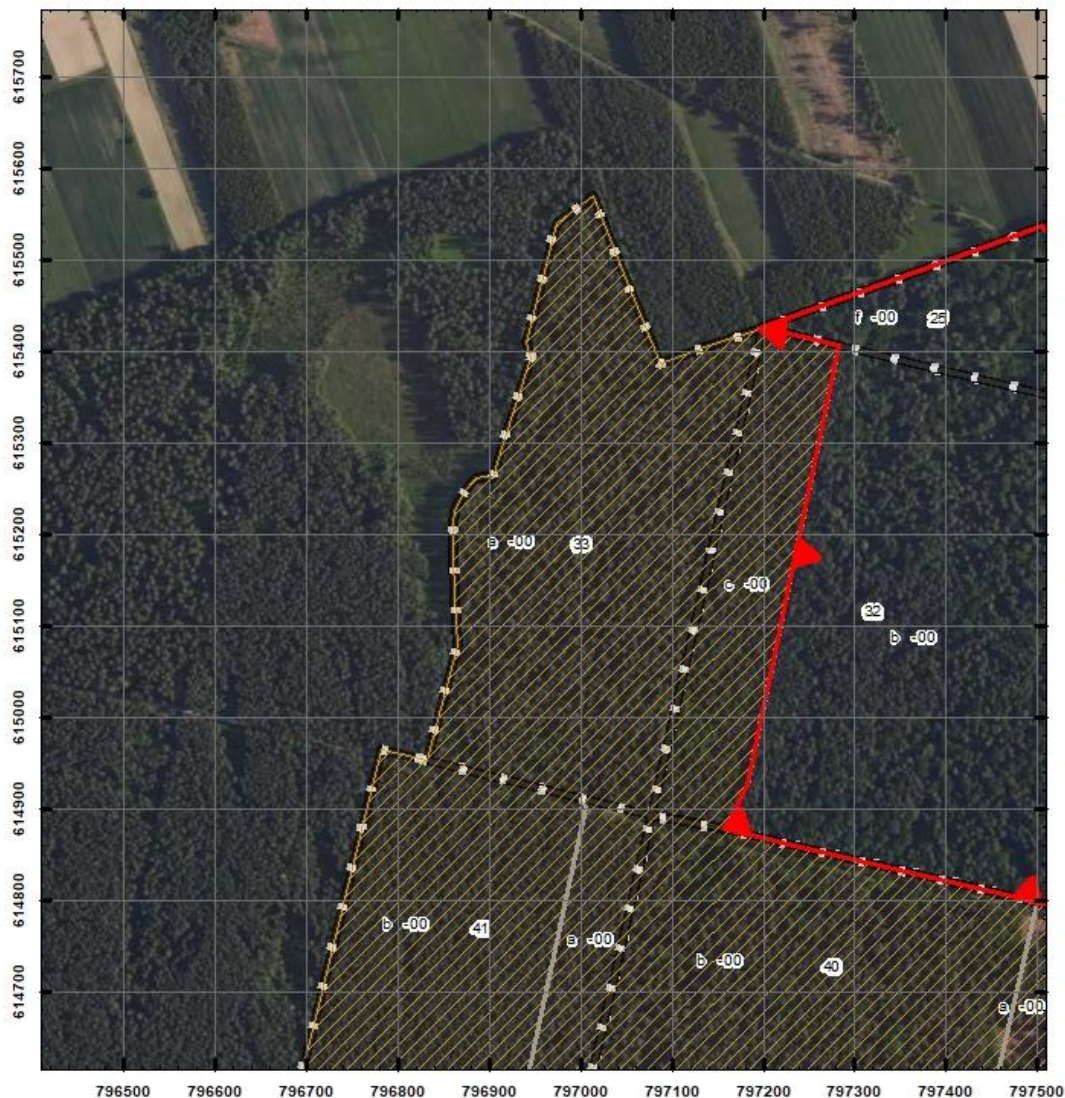
Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 4/11)**

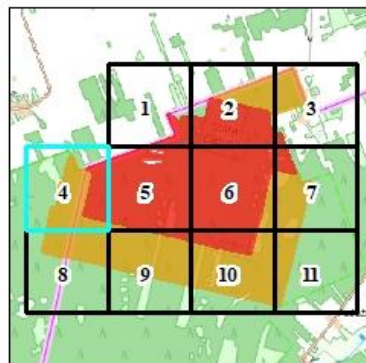
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

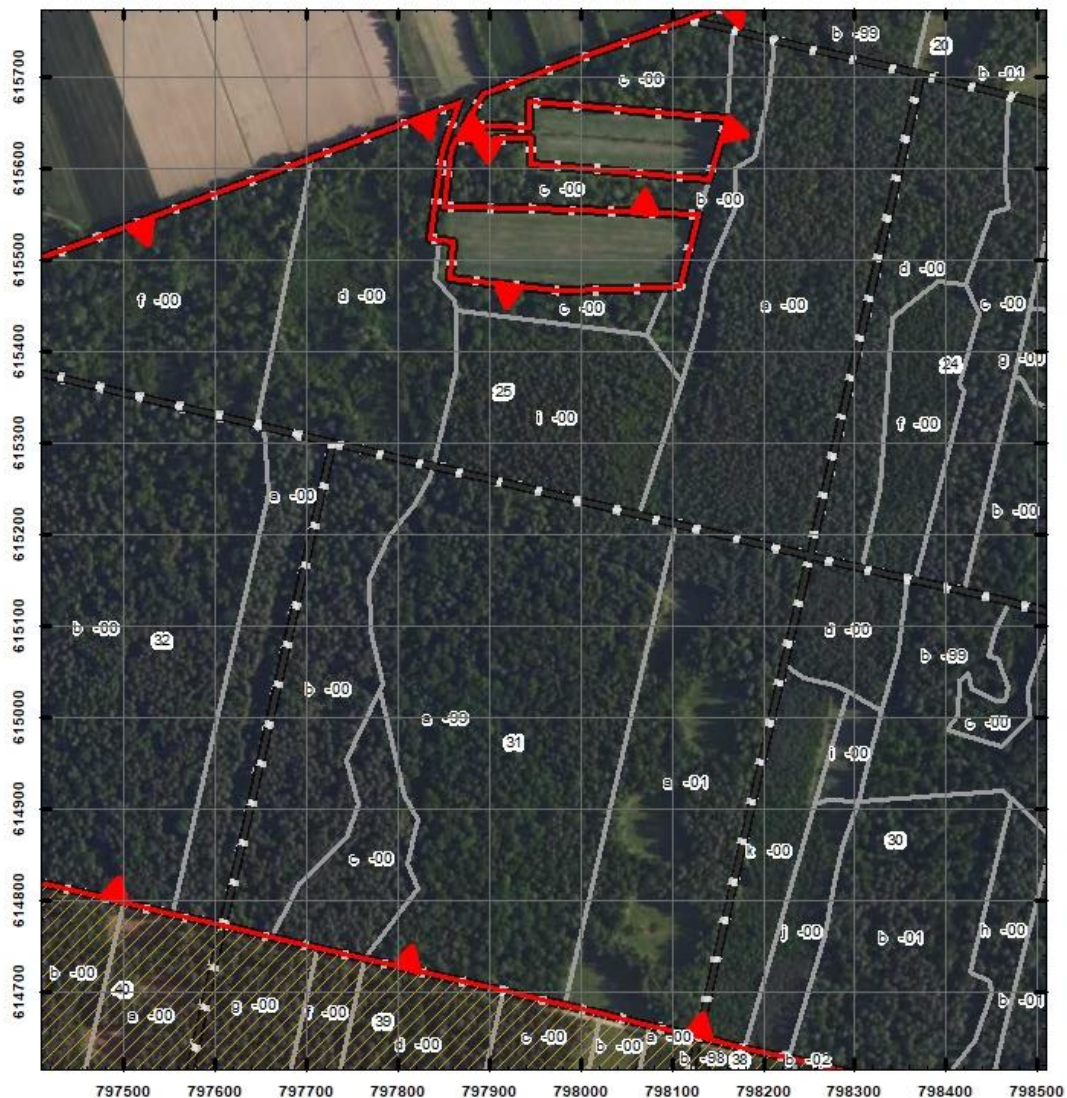
Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 5/11)**

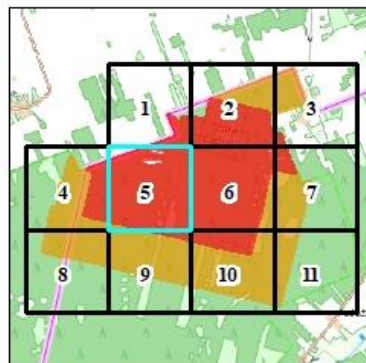
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 6/11)**

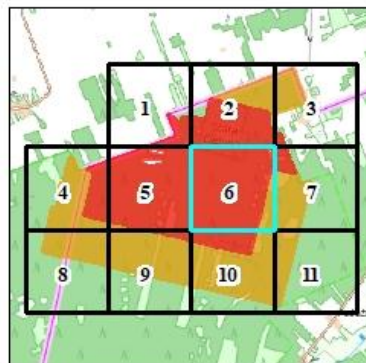
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

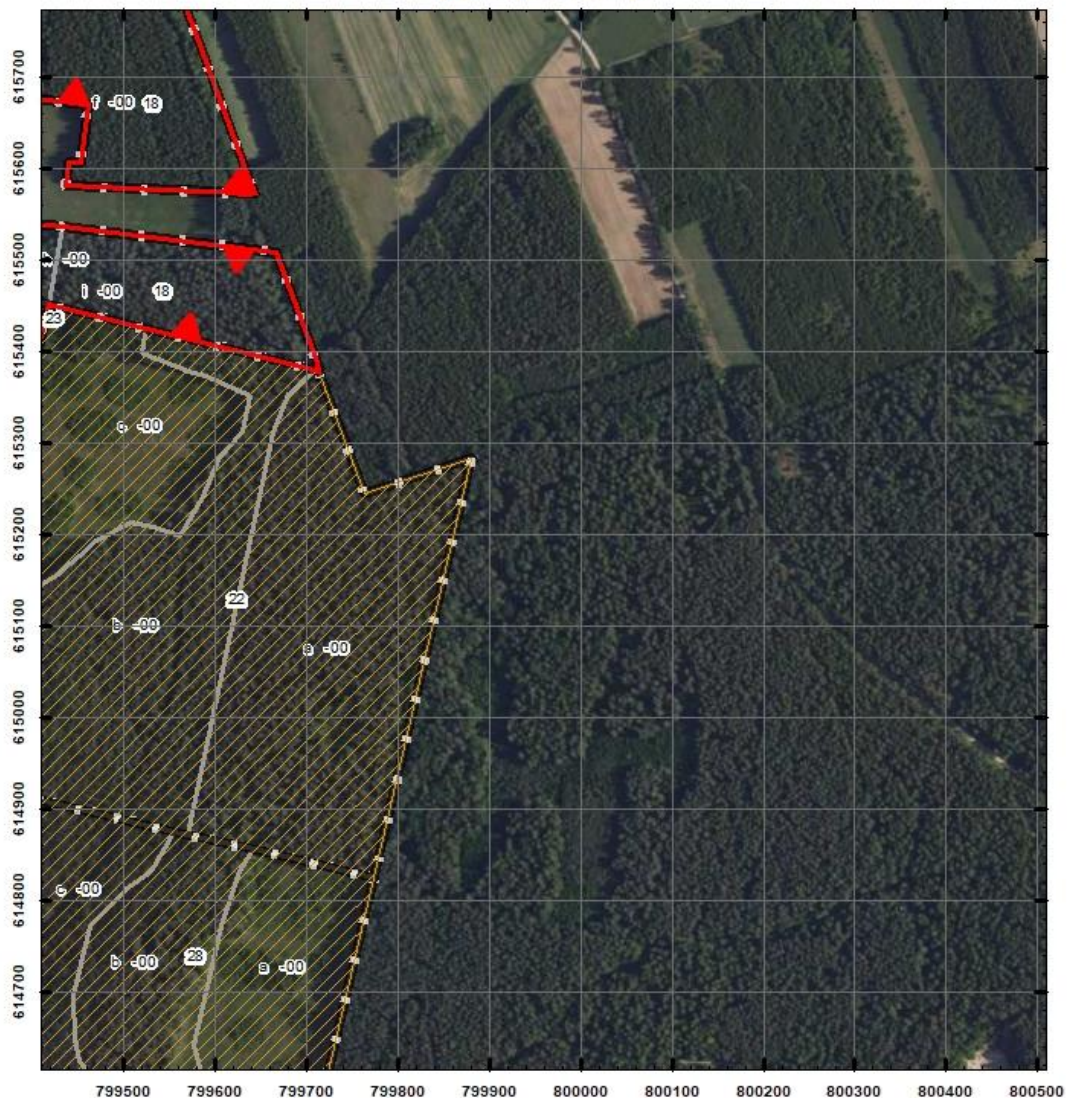
Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielanie leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 7/11)**

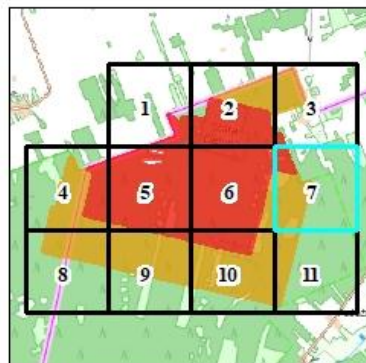
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

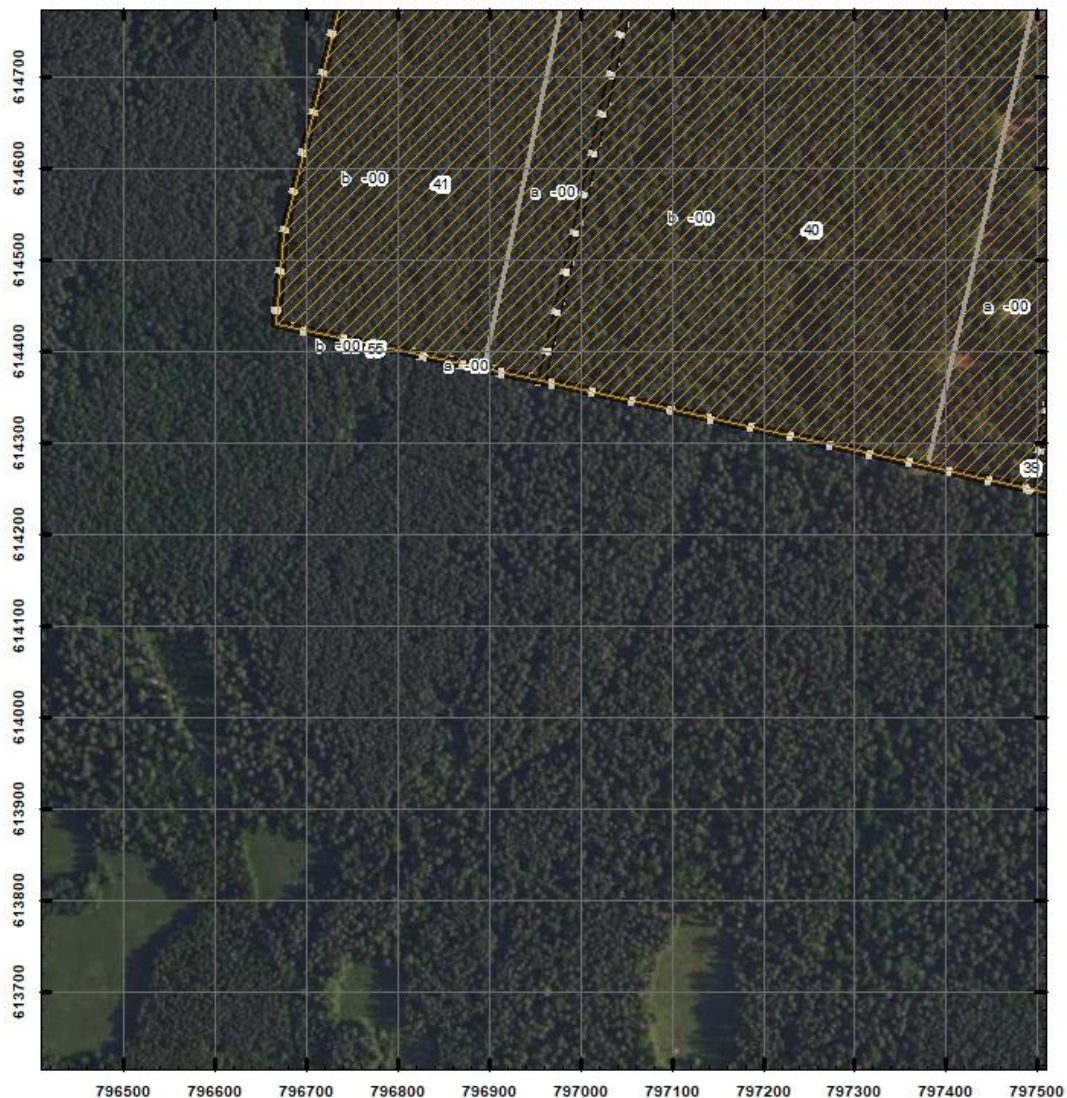
Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielanie leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 8/11)**

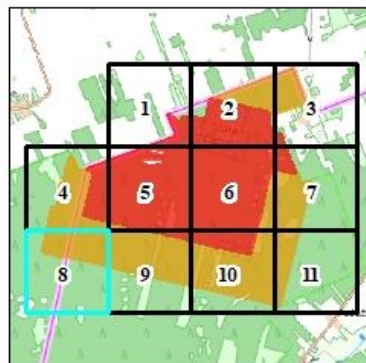

Objaśnienia

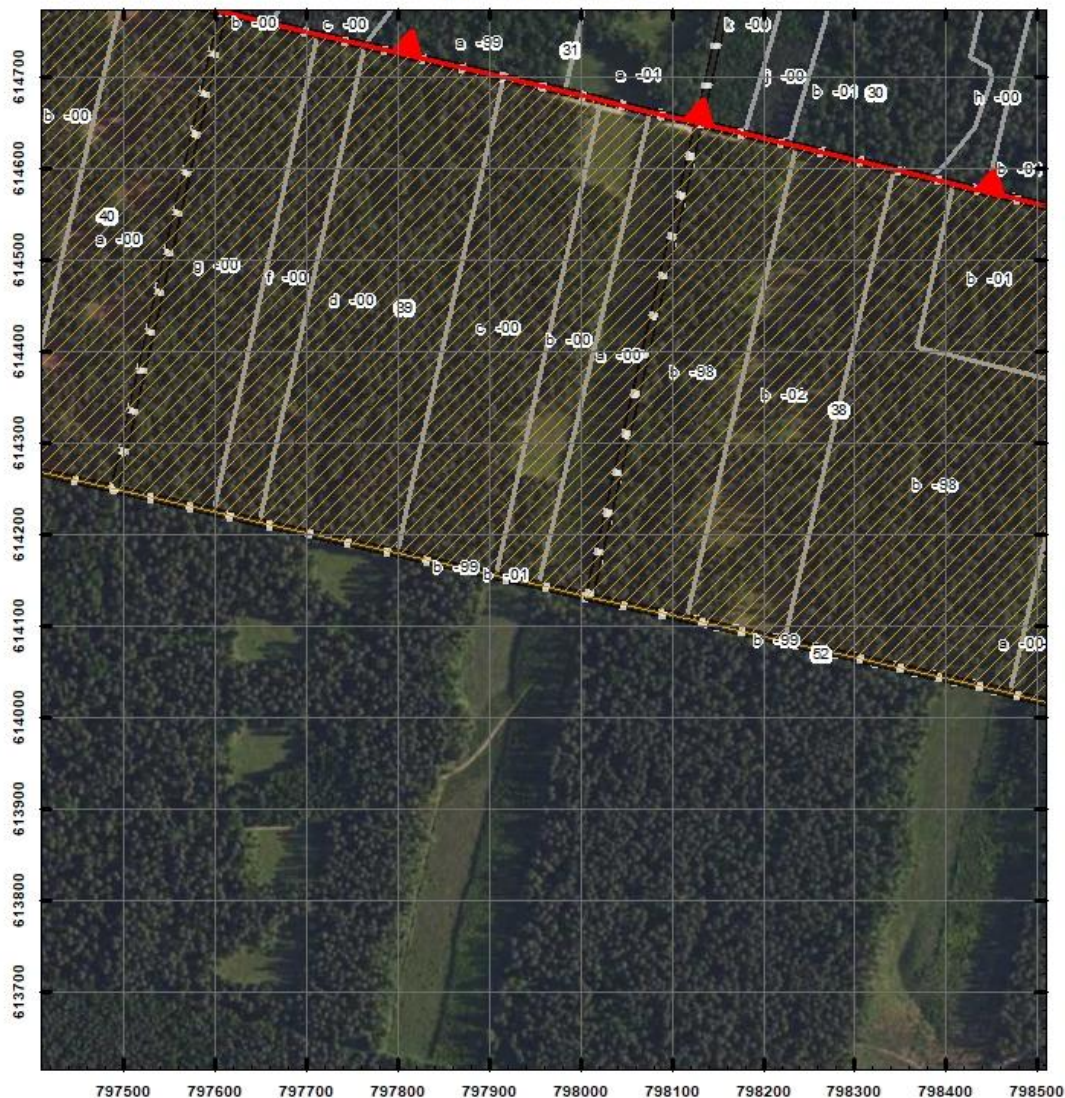
- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

Skala
0 50 100 m
Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 9/11)**

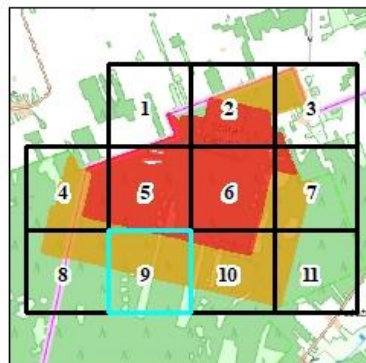

Objaśnienia

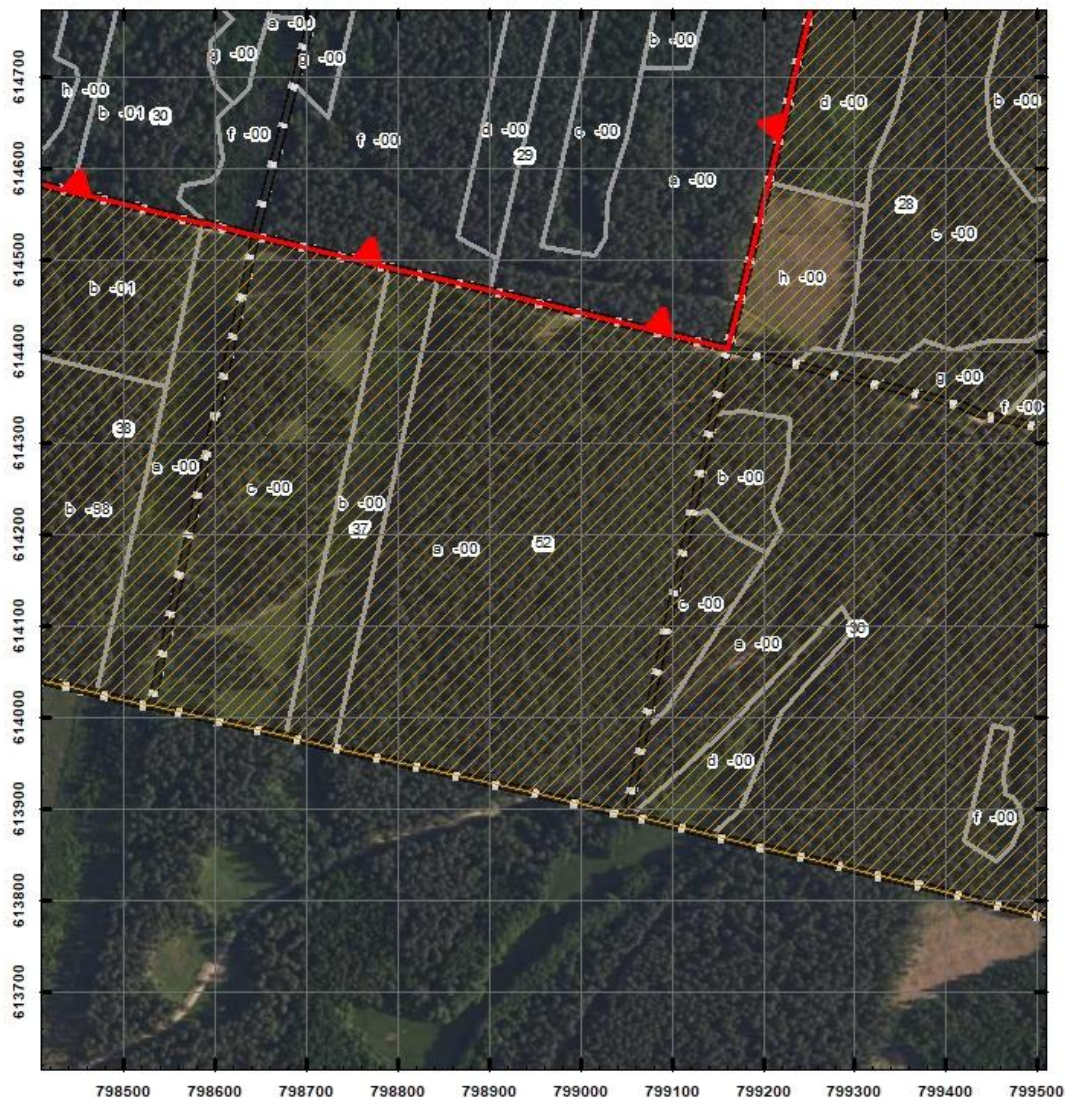
- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

Skala
0 50 100 m
Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielania leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 10/11)**

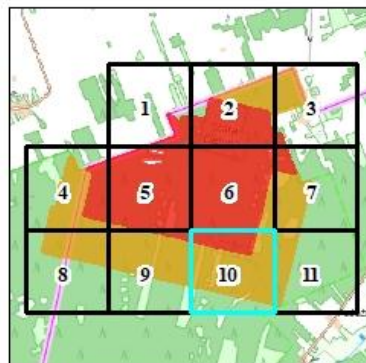
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielienie leśne

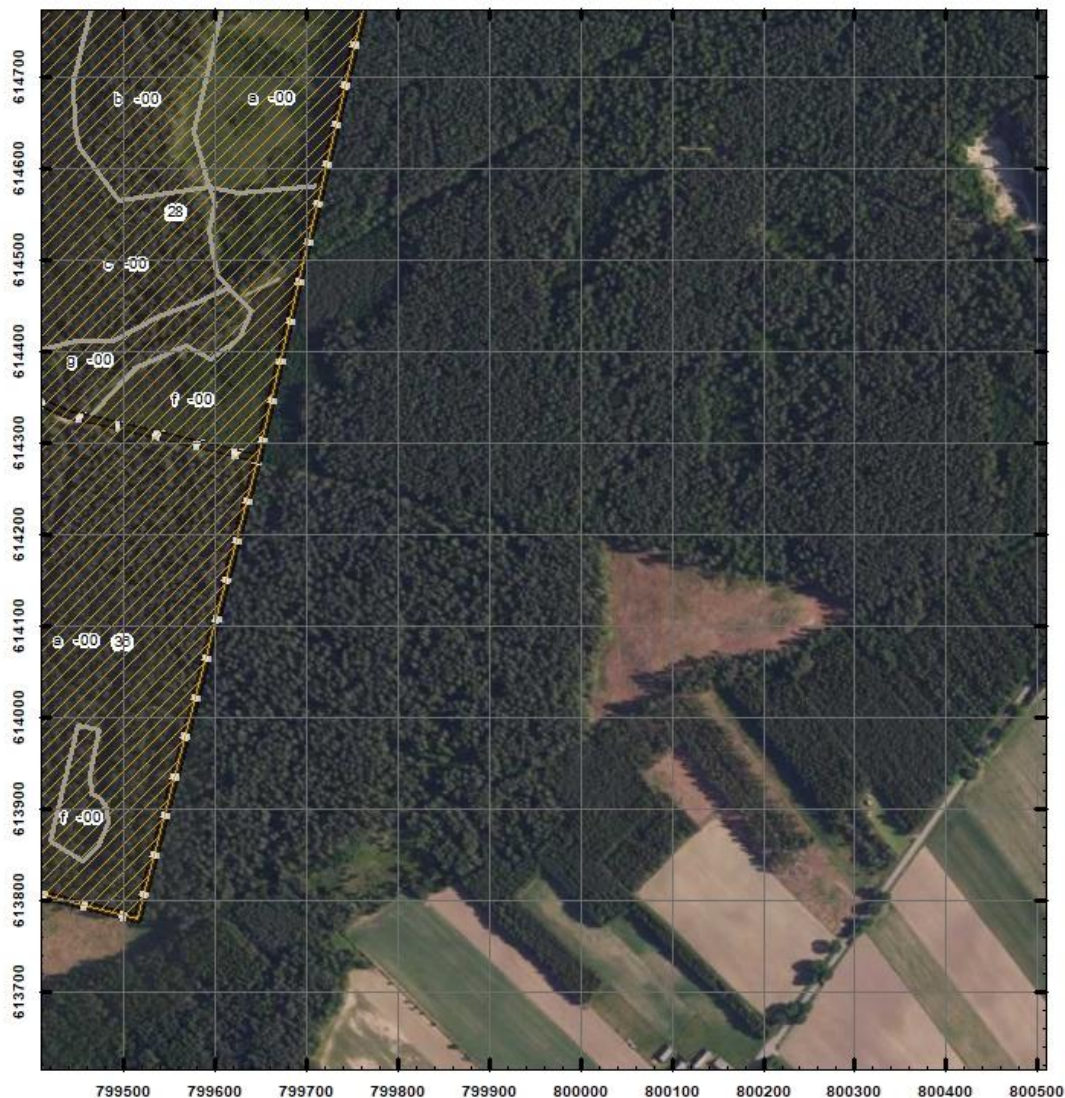
Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielienia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Stara Dębina”
oraz jego otuliny w postaci mapy
(Arkusz 11/11)**

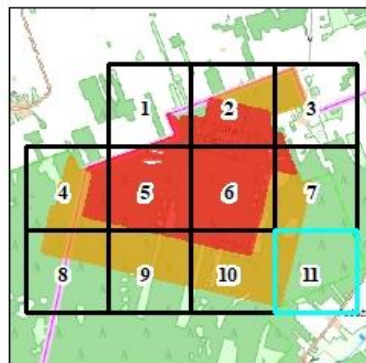
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- otulina rezerwatu przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

Skala
0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT 10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Supraśl na lata 2018 - 2027

**Załącznik Nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 15 września 2025 r.**

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „STARA DĘBINA” w postaci współrzędnych
punktów załamania w układzie PL-1992 ¹⁾**

Lp.	X	Y
1	615573,84	799642,49
2	615582,05	799435,90
3	615607,93	799440,47
4	615607,24	799453,37
5	615671,54	799462,09
6	615680,20	799385,30
7	615778,04	799377,73
8	615769,63	799352,57
9	615585,09	799381,24
10	615542,33	799387,71
11	615537,33	799433,47
12	615508,67	799666,53
13	615388,36	799710,92
14	615379,42	799714,22
15	615380,91	799708,15
16	615425,80	799524,74
17	615451,79	799418,56
18	615349,85	799393,52
19	615138,81	799341,67
20	615115,04	799335,84
21	614935,51	799291,73
22	614586,24	799205,93
23	614456,40	799174,03
24	614404,37	799161,25
25	614466,69	798899,99
26	614480,15	798843,58
27	614493,08	798789,37
28	614527,81	798643,81
29	614540,41	798590,98
30	614541,54	798586,25
31	614575,54	798443,74
32	614577,67	798434,81
33	614590,55	798380,82
34	614627,01	798227,98
35	614638,56	798179,58

Lp.	X	Y
36	614650,75	798128,49
37	614663,28	798074,94
38	614675,46	798022,88
39	614700,73	797914,90
40	614736,26	797763,04
41	614748,44	797710,98
42	614760,11	797661,13
43	614772,34	797608,87
44	614785,33	797553,34
45	614797,99	797499,27
46	614858,36	797241,28
47	614864,57	797214,73
48	614877,66	797158,78
49	614926,09	797182,02
50	615407,38	797283,10
51	615426,67	797198,88
52	615499,38	797397,76
53	615526,08	797470,63
54	615612,20	797705,66
55	615647,12	797799,37
56	615672,18	797866,63
57	615621,54	797848,70
58	615523,64	797835,47
59	615521,42	797860,36
60	615481,14	797856,70
61	615467,28	797976,23
62	615471,40	798093,48
63	615472,77	798109,03
64	615550,62	798128,46
65	615557,31	797945,15
66	615559,38	797863,80
67	615560,05	797850,52
68	615623,34	797858,94
69	615632,08	797864,14
70	615633,95	797944,88

1) Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824).

Lp.	X	Y
71	615606,14	797945,86
72	615588,83	798141,07
73	615656,81	798160,03
74	615674,07	797943,47
75	615646,02	797944,46
76	615649,06	797874,25
77	615682,42	797894,11
78	615718,81	797991,75
79	615764,45	798117,88
80	615821,54	798277,15
81	615915,19	798241,95
82	616079,03	798180,36
83	616052,30	798232,11
84	616051,80	798247,14
85	616033,85	798249,25
86	615992,98	798304,61
87	615991,67	798336,24
88	616048,79	798337,30

Lp.	X	Y
89	616045,71	798429,83
90	616029,79	798625,81
91	616267,78	798681,73
92	616269,22	798686,48
93	616267,89	798692,46
94	616258,22	798736,06
95	616191,24	799037,83
96	616166,00	799151,55
97	616144,12	799250,18
98	616120,20	799357,93
99	616113,25	799389,25
100	615910,26	799392,06
101	615930,13	799446,59
102	615824,07	799491,56
103	615846,28	799541,69
104	615740,40	799580,88
105	615598,79	799633,29
106	615573,84	799642,49

**Załącznik nr 3 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Białymstoku
z dnia 15 września 2025 r.**

**Położenie i przebieg granicy otuliny rezerwatu przyrody „STARA DĘBINA” w postaci
współrzędnych punktów załamania w układzie PL-1992**

Lp.	X	Y	Komentarz
1	614003,04	798573,63	część 1
2	614013,21	798529,18	część 1
3	614014,10	798525,28	część 1
4	614025,56	798475,24	część 1
5	614025,96	798473,50	część 1
6	614026,72	798470,16	część 1
7	614029,88	798456,36	część 1
8	614083,31	798222,90	część 1
9	614107,86	798115,66	część 1
10	614132,41	798008,40	część 1
11	614144,61	797954,59	część 1
12	614155,37	797907,09	część 1
13	614179,88	797798,97	część 1
14	614214,14	797647,83	część 1
15	614225,57	797597,41	część 1
16	614249,81	797490,44	część 1
17	614261,68	797438,10	część 1
18	614274,96	797379,51	część 1
19	614368,97	796957,68	część 1
20	614382,68	796893,02	część 1
21	614430,78	796666,19	część 1
22	614528,80	796675,82	część 1
23	614965,15	796781,93	część 1
24	614952,92	796831,78	część 1
25	615059,32	796860,40	część 1
26	615079,17	796864,64	część 1
27	615103,92	796863,70	część 1
28	615174,28	796861,04	część 1
29	615186,47	796860,38	część 1
30	615209,91	796860,40	część 1
31	615226,76	796861,77	część 1
32	615249,46	796874,31	część 1
33	615262,82	796885,45	część 1
34	615263,13	796894,56	część 1
35	615261,58	796902,98	część 1
36	615300,27	796915,52	część 1
37	615393,93	796945,90	część 1
38	615410,64	796940,34	część 1
39	615541,03	796973,53	część 1
40	615571,21	797013,21	część 1
41	615494,16	797043,22	część 1
42	615387,87	797086,83	część 1
43	615405,02	797136,40	część 1

Lp.	X	Y	Komentarz
44	615426,67	797198,88	część 1
45	615407,38	797283,10	część 1
46	614926,09	797182,02	część 1
47	614877,66	797158,78	część 1
48	614864,57	797214,73	część 1
49	614858,36	797241,28	część 1
50	614797,99	797499,27	część 1
51	614785,33	797553,34	część 1
52	614772,34	797608,87	część 1
53	614760,11	797661,13	część 1
54	614748,44	797710,98	część 1
55	614736,26	797763,04	część 1
56	614700,73	797914,90	część 1
57	614675,46	798022,88	część 1
58	614663,28	798074,94	część 1
59	614650,75	798128,49	część 1
60	614638,56	798179,58	część 1
61	614627,01	798227,98	część 1
62	614590,55	798380,82	część 1
63	614577,67	798434,81	część 1
64	614575,54	798443,74	część 1
65	614541,54	798586,25	część 1
66	614540,41	798590,98	część 1
67	614527,81	798643,81	część 1
68	614493,08	798789,37	część 1
69	614480,15	798843,58	część 1
70	614466,69	798899,99	część 1
71	614404,37	799161,25	część 1
72	614456,40	799174,03	część 1
73	614586,24	799205,93	część 1
74	614935,51	799291,73	część 1
75	615115,04	799335,84	część 1
76	615138,81	799341,67	część 1
77	615349,85	799393,52	część 1
78	615451,79	799418,56	część 1
79	615425,80	799524,74	część 1
80	615380,91	799708,15	część 1
81	615379,42	799714,22	część 1
82	615244,69	799764,00	część 1
83	615283,80	799879,78	część 1
84	614825,55	799773,03	część 1
85	614583,07	799716,55	część 1
86	614501,04	799697,44	część 1

Lp.	X	Y	Komentarz
87	614283,46	799646,75	część 1
88	613780,30	799515,07	część 1
89	613816,01	799371,32	część 1
90	613872,30	799142,12	część 1
91	613892,89	799055,04	część 1
92	613893,99	799050,00	część 1
93	613917,58	798946,97	część 1
94	613967,31	798729,71	część 1
95	613979,47	798676,57	część 1
96	614003,04	798573,63	część 1
97	616120,20	799357,93	część 2
98	616144,12	799250,18	część 2
99	616166,00	799151,55	część 2
100	616191,24	799037,83	część 2
101	616258,22	798736,06	część 2
102	616267,89	798692,46	część 2
103	616269,22	798686,48	część 2
104	616276,16	798709,43	część 2
105	616332,75	798861,51	część 2
106	616399,40	799041,27	część 2

Lp.	X	Y	Komentarz
107	616402,52	799049,67	część 2
108	616443,58	799160,63	część 2
109	616508,02	799338,21	część 2
110	616554,47	799467,03	część 2
111	616570,80	799512,31	część 2
112	616632,53	799683,48	część 2
113	616440,93	799752,45	część 2
114	616233,56	799827,67	część 2
115	616206,29	799753,94	część 2
116	616144,30	799586,33	część 2
117	616139,33	799572,94	część 2
118	616127,80	799541,85	część 2
119	616097,51	799460,20	część 2
120	616113,25	799389,25	część 2
121	616120,20	799357,93	część 2

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Niniejsze zarządzenie obejmuje powiększenie rezerwatu przyrody, określenie jego położenia współrzędnych geograficznych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992 oraz w podziale administracyjnym państwa, a także uwzględnienie obowiązujących norm prawnych dotyczących rezerwatów przyrody, w tym określenie sprawującego nadzór nad rezerwatem oraz rodzaju, typu i podtypu obiektu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r., Nr 60, poz. 533).

Rezerwat został powołany na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 29 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, uaktualniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30.03.2015 r. Powstał w celu zachowania starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego na północnej granicy jego zasięgu. Zarządzanie obiektem opiera się na założeniach planu ochrony rezerwatu, ustanowionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 14.03.2024 r.

Obszar stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Supraśl. Rezerwat leży na terenie obszaru Natura 2000 OSO Puszcza Knyszyńska PLB200003 i SOO Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940). Nazwa Stara Dębina wywodzi się od nazwy uroczyska, które znajduje się w tym miejscu. Rezerwat leży w mezoregionie Wzgórza Sokólskie 843.34, makroregionie Niziny Północnopolaskiej w podprovincji Wysoczyzny Podlasko-Białoruskiej (Kondracki 2012). Administracyjnie leży na terenie gminy Szudziałowo, w powiecie sokólskim, w województwie podlaskim. Obiekt leży na terenie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, w obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Ostoja Knyszyńska PLH200006 i Obszaru Specjalnej Ochrony Puszcza Knyszyńska PLB200003.

Rezerwat jest zdominowany przez drzewostan liściasty z przewagą dębu, który tworzy siedlisko grądu miodownikowo-grabowego *Melitti-Carpinetum* (Matuszkiewicz 2007; Kwiatkowski 2020). W klasyfikacji Natura 2000 stanowi grąd subkontynentalny 9170-2 (Danielewicz i Pawlaczyk 2004, Dyrektywa Rady 92/43/EWG). Istotnym celem rezerwatu jest występowanie dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 31 marca 2015 r. poz. 995; Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 15 marca 2024 r. poz. 1514; Wołkowycki i in. 2021), który osiąga tu granicę zasięgu. Powiększony rezerwat obejmuje starodrzewy dębowe (również w wieku 189 lat), więc znacznie starsze od drzewostanów objętych dotychczas ochroną rezerwatową (149 lat).

W granicach rezerwatu stwierdzono występowanie licznej populacji lęgowej dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* oraz stanowiska lęgowe sóweczki *Glaucidium passerinum*, puszczyka *Strix aluco*, muchołówki małej *Ficedula parva*, siniaka *Columba oenas* i dzięcioła czarnego *Dryocopus martius* (Tumiel i in. 2013). Spośród wymienionych gatunków ptaków 4 są wymienione jako przedmioty ochrony OSO Puszcza Knyszyńska (SDF PLB200003). Na terenie rezerwatu stwierdzono obecność rzadkiego chrząszcza saproksylicznego - ścier nahubiak *Mycetophagus atomarius* (Mokrzycki i in. 2022). Na terenie rezerwatu wykazano rzadko notowany na wschodzie Polski gatunek kserotermicznego pluskwiaka: dziobik brzoziowiec *Kleidocerys resedae* (Hebda i in. 2024).

W obrębie rezerwatu stwierdzono przynajmniej 4 gatunki mszaków: *Homalia trichomanoides*, *Neckera complanata*, *Neckera pennata* i *Ulota crispa* (Bohdan 2022), podlegających ochronie i zaklasyfikowanych jako wskaźniki lasów pochodzenia pierwotnego (Cieśliński i in. 1996).

Rezerwat obfituje w chronione i zagrożone gatunki roślin, zwłaszcza związane z widnymi lasami liściastymi. W obrębie rezerwatu stwierdzono kilkaset stanowisk miodownika melisowatego *Melittis melissophyllum*, kilka stanowisk orlika pospolitego *Aquilegia vulgaris*, kilka stanowisk naparstnicy żółtej *Digitalis lutea*, kilkadziesiąt stanowisk wawrzynka *Daphne mezereum*, kilka stanowisk groszka wschodniokarpackiego *Lathyrus laevigatus* (Bohdan dane niepublikowane).

Globalna zmiana klimatu wpłynie na zmianę optimum klimatycznego poszczególnych gatunków drzew, co przełoży się na zmianę ich zasięgów oraz udziału w drzewostanach. Jednym z niewielu gatunków, który ma dobre perspektywy w przyszłości jest dąb bezszypułkowy (Arun i in. 2021; Dyderski i in. 2017, Dyderski i in. 2025; Konatowska i in. 2024; Perkins i in. 2018;). Mieszane drzewostany z dębem bezszypułkowym mogą wzmocnić odporność ekosystemów leśnych na czynniki stresowe i zaburzenia (Černý i in. 2024) oraz istotnie przyczynić się do zachowania trwałości i stabilności lasu w przyszłości, kiedy będą nasilały się anomalie klimatyczne, zwłaszcza wzrost temperatur i niedobór wody. Rezerwat pełni funkcję bazy nasiennej dębu bezszypułkowego w kompleksie Puszczy Knyszyńskiej w którym dąb bezszypułkowy stanowi niewielki udział, oraz jego populacja kończy swój zasięg. Pojawiające się zaburzenia powodują wzrost udziału gatunków inwazyjnych drzew. Natomiast obecność stabilnej populacji dębu bezszypułkowego powoduje spowolnienie niekorzystnych przemian biocenotycznych (Dyderski i Jagodziński 2018).

Przed utworzeniem rezerwatu w obrębie starodrzewu wykonano rębnie gniazdowe, które znacząco zmniejszyły udział dojrzałych drzewostanów dębowych oraz zaburzają naturalny proces przemian pokoleniowych drzewostanu. Na zrębach stwierdzono ekspansję gatunków obcych i inwazyjnych takich jak niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera*, nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis*, erechtytes jastrzębcowaty *Erechtites hieracifolius* (Bohdan dane niepubl.).

Droga stanowiąca północną granicę rezerwatu stanowi atrakcyjne miejsce rekreacyjne, wykorzystywane również przez fotografów.

Zgodnie z niniejszym zarządzeniem rezerwat „Stara Dębina” zostaje powiększony do powierzchni 271,99 ha z otuliną 257,96 ha. Powierzchnia geometryczna została wyliczona na podstawie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym oraz zaopiniowaniu przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. W ramach konsultacji wpłynęły uwagi: Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku (RDLP), Nadleśnictwa Supraśl, Wójta Gminy Szudziałowo, Podlaskiej Izby Rolniczej, Stowarzyszeń i organizacji ekologicznych, spółki cywilnej Bóbr, firmy Procam Polska, Zakładu Usług Leśny Acer oraz osób fizycznych. Uwagi RDLP oraz Nadleśnictwa dotyczyły m.in. następujących kwestii: braku przedstawienia przez RDOŚ w Białymstoku wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych; uwagi do przebiegu granic rezerwatu i braku podstaw do tworzenia otuliny rezerwatu; pracami nad nowym PUL Nadleśnictwa i wynikającymi z tego zmianami w przebiegu wydzieleni leśnych; obserwacją pogarszającego się stanu sanitarnego lasu, związanego w znacznej mierze z zamieraniem dębów. Pisma stowarzyszeń i organizacji ekologicznych w większości wyrażały poparcie dla powołania powyższego rezerwatu. Wójt Gminy Szudziałowo stwierdził, iż powiększenie przedmiotowego rezerwatu wpłynie negatywnie na lokalną gospodarkę (branża drzewna, leśnictwo) oraz ograniczy dostęp do zasobów naturalnych (drewno, runo leśne) mieszkańcom gminy. Podlaska Izba Rolnicza wskazała, iż należałoby rozważyć utworzenie innych form ochrony, które nie ograniczałyby w tak szerokim zakresie możliwości prowadzenia gospodarki rolnej, a także wpływu rezerwatu na gospodarkę łowiecką oraz ograniczenia możliwości inwestycji lokalnych. Osoby fizyczne wskazywały zarówno poparcie dla idei stworzenia rezerwatu w tym miejscu, a niektóre obawy odnoszące się tak naprawdę do wszystkich rezerwatów, a nie tego konkretnego. Kilka z uwag odnosiło się do możliwości udostępnienia rezerwatu przyrody. Dodatkowo Nadleśnictwo przesłało swoją propozycję przebiegu granic powiększanego rezerwatu przyrody. Ponadto RDLP i Nadleśnictwo wskazały potrzebę wykonania wspólnej inwentaryzacji przyrodniczej dla obiektu.

Wniesione uwagi zostały szczegółowo przeanalizowane i ostatecznie w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka, nie odstąpiono od wyznaczenia otuliny. Granice procedowanego powiększenia rezerwatu przyrody zostały wyznaczone w oparciu o aktualny, obowiązujący podział powierzchniowy. Prace nad nowym PUL dla Nadleśnictwa Supraśl muszą uwzględniać przebieg rezerwatu zgodnie z punktami załamania granic wskazanymi w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafiają do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Powiększenie istniejącego rezerwatu przyrody zwiększy atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerwaty stanowią miejsca w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu. Rezerwaty w Puszczy Knyszyńskiej stanowią obecnie zaledwie kilka procent

powierzchni, co w żaden sposób nie przekłada się na ograniczenie gospodarki leśnej. Ponadto, w ramach analizy dokumentacji niezbędnej do powiększenia rezerwatu przyrody, przeanalizowano stan prawny nieruchomości. Rezerwat przyrody wraz z otuliną obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Supraśl. Powiększenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* na północnej granicy zasięgu jego występowania i poprzez zaplanowanie skutecznych działań ochronnych w niedalekiej przyszłości cel ochrony przedmiotowego rezerwatu zostanie utrzymany.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 13 ust. 3 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428 t.j.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.

Piśmiennictwo:

1. Arun K. Bose, Daniel Scherrer, J. Julio Camarero, Daniel Ziche, Flurin Babst, Christof Bigler, Andreas Bolte, Isabel Dorado-Liñán, Sophia Etzold, Patrick Fonti, David I. Forrester, Jordane Gavinet, Antonio Gazol, Ester González de Andrés, Dirk Nikolaus Karger, Francois Lebourgeois, Mathieu Lévesque, Elisabet Martínez-Sancho, Annette Menzel, Burkhard Neuwirth, Manuel Nicolas, Tanja G.M. Sanders, Tobias Scharnweber, Jens Schröder, Roman Zweifel, Arthur Gessler, Andreas Rigling. 2021. Climate sensitivity and drought seasonality determine post-drought growth recovery of *Quercus petraea* and *Quercus robur* in Europe, *Science of The Total Environment*, Volume 784.
2. Bohdan A. (msc.) 2022. Chronione epifity, drzewa biocenotyczne, drzewa o charakterze pomnikowym w obrębie Dębiny pod Lipiną.
3. Cieśliński S., Czyżewska K., Faliński J.B., Klama H., Mułenko W., Żarnowiec J. 1996. Relikty lasu puszczańskiego: zjawiska reliktowe: (wyniki badań w Projekcie CRYPTO na stałej powierzchni BSG : V-100; BPN; oddz. 256). *Phytocoenosis, Semin. Geobot.* 8, 4: 47-64. Černý J., Špulák O., Kománek M., Žižková E., Sýkora P. 2024. Sessile oak (*Quercus petraea* [Matt.] Liebl.) and its adaptation strategies in the context of global climate change: a review. *Central European Forestry Journal* 70: 77–94.
4. Danielewicz W., Pawlaczyk P. 2004. Grad Środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*). W: Herlich J. (red.). *Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5., s. 113-137.
5. Dyderski M.K., Jagodziński A.M. 2018. Drivers of invasive tree and shrub natural regeneration in temperate forests. *Biological Invasions* 20: 2363–2379.
6. Dyderski M.K., Paż S., Frelich L.E., Jagodziński A.M. 2017. How much does climate change threaten European forest tree species distributions? *Global Change Biology*.
7. Dyderski M.K., Paż-Dyderska S., Jagodziński A.M., Puchałka R. 2025. Shifts in native tree species distributions in Europe under climate change, *Journal of Environmental Management*. Volume 373, Hebda G., Gutowski J.M., Mazur M. A., Sućko K. 2024. Pluskwiaki różnoskrzydłe (*Hemiptera: Heteroptera*) Puszczy Knyszyńskiej. *Wiadomości Entomologiczne*, 43: 34-58. Konatowska, M., Młynarczyk, A., Rutkowski, P., & Kujawa, K. (2024). Impact of Site Conditions on *Quercus robur* and *Quercus petraea* Growth and Distribution Under Global Climate Change. *Remote Sensing*, 16 (21), 4094. <https://doi.org/10.3390/rs16214094>
8. Kondracki J., 2012. *Geografia regionalna Polski*, wydanie III, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
9. Kwiatkowski Włodzimierz. 2020. Projekt planu ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Zbiorowiska roślinne.
10. Mokrzycki T., Bohdan A., Kowal B., Lasoń A., Sztabkowska I. 2022. Rzadkie i nowe gatunki chrząszczy (*Coleoptera*) dla Puszczy Knyszyńskiej. *Wiadomości Entomologiczne* 41 (3): 20-25.
11. Matuszkiewicz J.M. 2007. *Zespoły leśne Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

-
12. Perkins, D., Uhl, E., Biber, P., Du Toit, B., Carraro, V., Rötzer, T., & Pretzsch, H. (2018). Impact of Climate Trends and Drought Events on the Growth of Oaks (*Quercus robur* L. and *Quercus petraea* (Matt.) Liebl.) within and beyond Their Natural Range. *Forests*, 9(3), 108. <https://doi.org/10.3390/f9030108>
 13. Tumiel T., Białomyzy P., Grygoruk G., Korniluk M., Świętochowski P., Wereszczuk M., Skierczyński M. 2013. Cenne i nieliczne ptaki lęgowe na Obszarze Specjalnej Ochrony Puszcza Knyszyńska. *Ornis Polonica* 54: 170–186.
 14. Wołkowycki D., Kołos A., Matowicka B., Wołkowycki M. 2021. Stan i ochrona widnych lasów w Puszczy Knyszyńskiej. Stowarzyszenie Uroczysko.